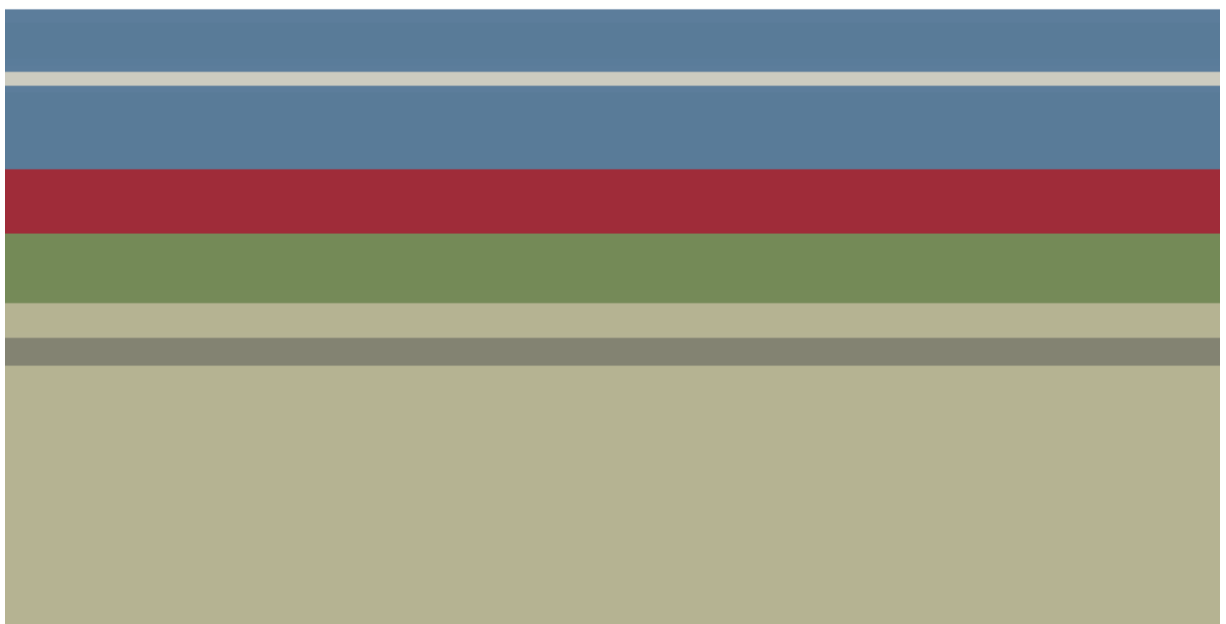

.txl

**Hoofdstuk 4A -> Programma's 3 - Mooi
en gastvrij Texel / Texel werkt!**

Visie

Dit programma gaat over economische ontwikkelingen, inclusief samenwerkingsverbanden, de fysieke basisinfrastructuur van werklocaties, het bedrijvenloket met bedrijfsregelingen en de economische promotie.

Samenwerken

We blijven inzetten op een veerkrachtige economie. De samenwerkingen met gemeenten, bedrijfsleven, het maatschappelijk middenveld op de andere Waddeneilanden en in de Kop van Noord-Holland en zelfs regionaal in Noord-Holland-Noord, is hierbij van groot belang. We doen lokaal wat kan en regionaal wat moet.

Stabiele, toekomstgerichte economie

De beroepsbevolking daalt door minder jongeren en meer ouderen. Het is in alle sectoren moeilijk arbeidskrachten aan te trekken. Vanuit innovatiekracht werken bedrijfsleven, onderwijssector en gemeente al enige jaren samen om een antwoord te geven op de arbeidsmarktproblematiek. De gemeente wil hierin faciliteren. Dat doen we enerzijds via het Huis van Ontwikkeling en anderzijds door het financieel ondersteunen van samenwerkingsverbanden. Een bestendige arbeidsmarkt is van belang voor een stabiele, toekomstgerichte economie.

Vanuit economisch oogpunt zijn recreatie en toerisme van groot belang. Onze ambitie blijft:

- streven naar toerisme en recreatie dat waarde toevoegt aan de Texelse samenleving;
- onderscheiden van andere bestemmingen, waarbij Texel haar eigen identiteit en uniciteit behoudt en zelfs duurzaam verbeterd;
- balans tussen de toeristische ontwikkelingen, draagkracht van natuur en landschap en draagvlak bij de inwoners.

Ook de andere pijlers landbouw, visserij, zorg, dienstverlening, retail en ambachten zijn voor een stabiele en toekomstgerichte economie van groot belang.

Bij alle economische pijlers blijven we inzetten op innovatie en transitiekracht en faciliteren we de ontwikkeling van nieuwe economieën.

[Link naar Visie en beleid - Texel](#)

3.1 Economische ontwikkeling

Wat willen wij bereiken?

3.1 Economische ontwikkeling

De samenwerkingsverbanden Samen op Kop (Kop van Noord-Holland) en Waddeneilanden bieden mogelijkheden om in te zetten op het behoud en versterking van de economie. Voor programma 3 zijn de volgende programma's relevant:

- Samen op Kop: thema's 'Arbeidsmarktprojecten', 'Recreatie en toerisme' en 'Werken'. In de Regio Deal NHN proberen we samen met de regio een aantal vraagstukken te versnellen
- Regio Deal Waddeneilanden: programmaliijn 2 'Toekomstbestendig Ondernemen en Ontwikkelen' en 5 'Circulaire Economie'.

Het Toeristisch Toekomstplan wordt verder uitgewerkt via de Uitvoeringsagenda 2025-2027, zoals onderzoek naar bewonersprofiel, inzetten op gastvrij en toekomstbestendig ondernemerschap en het invoeren van een nachtregister. Extra aandacht voor een meerjarig monitoringprogramma blijft nodig om tijdig te kunnen bijsturen als de druk op ecologie en/of leefbaarheid te groot wordt.

Circulaire economie

We passen circulaire economie toe in alle andere gemeentelijke disciplines, zodat we op tijd zijn met de noodzakelijke structurele veranderingen door tekorten aan grondstoffen. In 2030 moet de helft van onze grondstoffen uit hergebruikte grondstoffen bestaan. In 2050 moeten alle grondstoffen uit hergebruik komen. (Nationaal Grondstoffenakkoord 2017).

Duidelijkheid verkrijgen op welke wijze regie te houden

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2023-311

Naar aanleiding van recente overnames in de toeristische sector (zie bv de Driehoek) maar ook het opkopen van landbouwgrond door o.m. verzekeraars, bestaat de zorg dat Texel steeds minder grip kan houden op ontwikkelingen die belangrijk zijn voor onze toekomst. We zouden graag inzicht krijgen in wat de eigendomsverhoudingen feitelijk zijn (Texelaars / externen).

Ook zouden we graag inzicht krijgen in welke bestaande of mogelijk nieuw te ontwikkelen privaat-en/of publiekrechtelijke middelen mogelijk zijn om in voorkomende gevallen adequaat te kunnen reageren. Hiervoor is nader onderzoek nodig. Zie test wijzigingen

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Er heeft op 28 februari 2024 een conferentie plaats gevonden met als titel 'Samen investeren in de toekomst van Texel'. Centraal stond de vraag hoe er omgegaan kan worden met de uitdagingen waar Texel voor staat om de leefbaarheid op het eiland zeker te stellen. Bijvoorbeeld op de thema's water, grond, toerisme, voedsel en zorg.

Geld (toelichting)

Begroting 2023-311 € 20.000 Incidenteel

Nieuwe ronde Leader subsidie

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-301

Voor de LEADER ronde 2023-2027 van de bekende subsidie voor plattelandsontwikkeling wordt een bijdrage van in de Kop deelnemende gemeenten gevraagd. In de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) is gecommitteerd aan een bedrag van €17.770 voor de gemeente Texel.

[Link naar begroting 2024](#)

Kwaliteit (toelichting)

Vanaf juli 2024 zijn de beoordelingsrondes begonnen. Hierbij zijn al enkele, waaronder ook Texelse, projecten goedgekeurd. De beoordeling van subsidieaanvragen loopt nog steeds door. Dit zal tot het einde van 2027 zijn.

Geld (toelichting)

2024-301 : € 17.768,22 Structureel
Van 2024 t/m 2028 € 17.770 per jaar gemeentelijke bijdrage subsidie.

Onderzoek op welke wijze het aantal toeristische bedden zal worden geteld

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2023-308

De raad wil graag de exacte aantallen gebruikte slaapplekken per locatie weten. Onderzoek ten behoeve van het Toeristisch Toekomstplan heeft al veel informatie naar voren gebracht. Ook dat elk recreatiebedrijf een in het bestemmingsplan vastgelegd maximum aantal slaapplekken heeft. Om achter de exacte invulling qua logiesvorm te komen en daarmee het exacte aantal gebruikte slaapplekken in beeld te krijgen, zal aanvullend onderzoek nodig zijn. Het bestaande gebruik zal per locatie in kaart moeten worden gebracht.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn al een aantal stappen gezet om uitvoering te geven aan deze actie. Het verplicht invoeren van een registratienummer voor logies met ontbijt en woningen met bestemming 'wonen- tweede woning' was een eerste stap. Daarnaast is een geografische kaart gemaakt met daarop alle planologische slaapplekken. Er wordt gewerkt aan de vervolgstap om een digitaal nachtregister in te voeren om zo meer grip te krijgen op het gevoel van 'drukke'.

Geld (toelichting)

2023-308 € 15.000 incidenteel

Toeristische druk beter reguleren

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-307

Toeristische druk is op momenten en op plekken te groot. In het Toeristisch Toekomstplan is afgesproken te bezien in hoeverre snelle en goede oplossingen te bedenken zijn. Het gaat hierbij om combinaties van informatievoorziening, evenementenorganisatie, vervoersvormen, aanboddifferentiatie en lokale beleving van drukte. De bedoeling is om met samenhangende praktische voorstellen te komen waaronder laaghangend fruit waarmee gelijk kan worden gestart. Een externe partij zal worden gevraagd met een voorstel voor de aanpak, organisatie en uitvoering te komen, in coproductie met de Texelse organisaties en het bedrijfsleven.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Dit is een onderdeel van de pijlers in de Uitvoeringsagenda. We geven hier uitvoering aan door te werken aan een gesystematiseerde en landelijk uniforme datamonitoring. Met een goed stelsel van objectieve balansindicatoren kunnen we de toeristisch-recreatieve balans monitoren.

Geld (toelichting)

€ 15.000 Incidenteel

Vijf over twaalf voor de Texelse vissers in de haven van Oudeschild

Motie 15-02-2023

Besluit

De voorliggende motie, ingediend door de fracties van Texels Belang, PvdA pro Texel, GroenLinks Texel, VVD Texel, CDA, Hart voor Texel, D66 Texel en GroenZwart, aan te nemen,

en

Roept het college op

1. voor dit urgente probleem alle contacten in Den Haag aan te spreken en tevens bij het Ministerie van LNV aandacht te vragen voor de problemen van de garnalenvissers.
2. om met garnalenvissers, CIV en Noordelijke Visserij Alliantie gesprekken aan te gaan om alternatieven te verkennen/ontwikkelen zodat:
 - in onze haven nog visserij gerelateerde bedrijvigheid doorontwikkeld kan worden, en;
 - de visserijgemeenschappen vitaliteit kunnen hernemen.
3. om € 50.000 uit de algemene reserve beschikbaar te stellen voor expertise die mogelijk nodig is voor dit proces, waarbij geldt dat het college een terugkoppeling geeft aan de raad nadat een eerste gesprek heeft plaatsgevonden.
4. om met dit voorstel ook naar gemeenten in de Noordkop te gaan en om hen te vragen zich hierbij aan te sluiten.
5. deze motie kenbaar te maken aan de collega-gemeenten met vissersplaatsen en de Eerste en Tweede Kamer.
6. de gemeenteraad via de raadscommissie periodiek te informeren over actuele zaken die spelen in het Bestuurlijk Platform Visserij en bij het kopje 'overleg' bij wethouder Kieft het volgende toe te voegen: 'Bestuurlijk Platform Visserij'.

[Link naar motie 15-02-2023 :Vijf over twaalf voor de Texelse vissers in de haven van Oudeschild](#)

Kwaliteit (toelichting)

Ten behoeve van deze motie is ingezet op het Visserij Ontwikkelplan (VOP) waarover eerder is gerapporteerd. Na de VOP gaan we inventariseren welke kansrijke projecten voor de visserijsector (financieel) ondersteund kunnen worden.

Over de urgentie mbt de garnalensector is de sector aangewezen op LVVN. Lokaal is invloed niet mogelijk. Vanuit het Bestuurlijk Platform Visserij (waar we jaarlijks aan meebetalen en waarvan we lid zijn) vinden namens ons overleggen plaats om te beoordelen of beleidsbeïnvloeding mogelijk is.

Geld (toelichting)

De € 50.000,- is overschrijdend tijdelijk als voorfinanciering ingezet voor start kweek op land in het CIV gebouw. Bovendien is er nog de verrekening als de gelden uit Regiodeal Visserij en gelden van LVVN (Q4 2025) worden ontvangen.

De projectleider VOP is hieruit inmiddels betaald (€ 13.000,-).

Wat gaan wij ervoor doen?

Voorstel	Samen Op Kop		
Programma/taakveld	3-3.1		
Programmabegroting	Nieuw		
Motivatie	Het beoogd effect is regionale samenwerking (2026 t/m 2029), samenwerking met de provincie Noord-Holland en uitvoering van de regionale programma's en projecten om te komen tot een toekomstbestendige regio waar het goed wonen, werken en recreëren is.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 70.000	Structureel	Begroting 2026 e.v.
Toelichting financieel			

3.2 Fysieke bedrijfsstructuur

Wat willen wij bereiken?

3.2 Fysieke bedrijfsstructuur

In 2025 is de uitbreiding van bedrijventerrein Oudeschild gestart. De retail-sector is economisch en maatschappelijk belangrijk voor inwoners, bedrijven en gasten. De centra blijven daardoor aantrekkelijk en levensvatbaar. Het is noodzakelijk dat ze compact, compleet en comfortabel zijn. Het nieuwe (vaste) standplaatsenbeleid is hierop afgestemd. Het marktbeleid wordt in 2027 geactualiseerd.

MKB

Gezamenlijk met de provincie rollen we het Ondersteuningsprogramma Verduurzaming MKB uit. Daarin worden eigenaren en huurders in de winkelgebieden geadviseerd op het gebied van verduurzaming van panden en processen (programma 7).

Samen met de Texelse boeren en natuurbeheerders vindt overleg plaats over het toekomstbestendig houden van de landbouwsector en het behalen van natuurdoelen. Dit zal een plek moeten krijgen in de Omgevingsvisie. (programma 8).

De toekomstbestendige exploitatie van de haven Oudeschild wordt in 2026 verder uitgewerkt. (programma 2).

Faciliteren bij inkoop- en aanbestedingsprocedure

College uitvoeringsprogramma

Er is een informatiebijeenkomst voor ondernemers geweest. Wij gaan hun ervaringen en wensen voor ondersteuning meenemen in de verdere uitwerking. Overigens hoeft hierop geen besluitvorming van de raad te komen.

Er wordt gewerkt aan een Economisch Loket mbt de Inkoop en Aanbesteding. Planning is dat deze in 2026 operationeel is.

Kwaliteit (toelichting)

Going concern taak om bedrijven te ondersteunen bij inkoop en aanbesteding. Het emailadres hiervoor is operationeel. Het vullen van een Database met potentiële bedrijven voor opdrachten moet nog starten.

Het faciliteren van ondernemers is nog niet binnen de organisatie geïmplementeerd zoals voorzien was.

Geld (toelichting)

niet van toepassing - zie ook ondernemersloket

Gericht en actief handhaven illegale toeristische verhuur

In 2023 is gestart met de controle op de registratienummers. Hieruit is gebleken dat de meeste aanbieders voldeden aan de registratieplicht. In enkele gevallen zijn aanbieders aangeschreven en hebben zij direct een registratienummer aangevraagd. Slechts in één geval is een boete uitgedeeld, deze zaak loopt nog.

In de tweede helft van 2024 is gestart met de controle van de geregistreerde aanbieders op de vereisten van de B&B's volgens uit het Omgevingsplan. Daarnaast wordt er in de reguliere werkzaamheden continue toezicht gehouden op illegale verhuur vanuit reguliere woningen. Dit heeft één van de hoogste prioriteiten in het Cluster Toezicht & Handhaving.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is gestart met het projectmatig uitvoeren van dit project. In 2025 is dit voortgezet. Gebruik wordt daarbij gemaakt van door de gemeenteraad beschikbaar gestelde gelden. Dit project wordt gedurende geheel 2025 voortgezet. Vanwege het grote aantal objecten dat voor controle in aanmerking komt ligt het in de verwachting dat ook in 2026 het project moet worden voortgezet.

Geld (toelichting)

Het door de raad in 2024 beschikbaar gestelde budget is naar 2025 overgeheveld en is toereikend voor de duur van het project tot eind 2025.

Markt- en evenementenkasten vervangen (3 stuks)

Een drietal marktkasten (aansturingskasten) is aan vervanging toe. Er zijn technische gebreken geconstateerd die niet meer zijn op te lossen. Het eind van de levensduur is bereikt. Op de kosten ligt een vervangingstermijn van 25 jaar.

[Link naar raadsbesluit 07-11-2024 voorstel begroting 2025 - Programma 3-3.2](#)

Kwaliteit (toelichting)

Dor zeer lange behandeltijd bij Liander wordt uitvoering dit jaar gedaan

Geld (toelichting)

€ 42.000 | begroting 2025

Afschrijvingstermijn is 25 jaar

Openbare, toegankelijke en feitelijke registratie bedden

Motie 22-09-2021

Er wordt de laatste hand gelegd aan het maken van een raadpleegbare website waarbij van elke Texelse logiesverstrekker per adres, het daadwerkelijk aantal recreatieve bedden inzichtelijk en raadpleegbaar is gemaakt. Daarbij wordt ook gekeken naar het inzichtelijk maken van het exacte aantal verhuureenheden.

[Link naar motie 22-09-2021: Openbare, toegankelijke en feitelijke registratie bedden](#)

Kwaliteit (toelichting)

Nav een motie over een openbare, toegankelijke en feitelijke registratie bedden is deze actie opgepakt. Er is een verplichte registratie ingesteld voor logies met ontbijt en woningen met bestemming 'wonen- tweede woning'. Daarnaast is er een geografische kaart gemaakt met de planologische slaappleatsen welke openbaar is op de website van de gemeente.

Er wordt ingezet op een digitaal nachtregister welke voldoende gegevens oplevert om realtime inzicht te hebben in de bezetting van het aantal bedden op Texel. Daarna kan worden bepaald of verdere beleidsmaatregelen nodig zijn.

Texel innovatief eiland

Het is belangrijk pilots op het gebied van energie, wateropslag en duurzame landbouw en visserij te ondersteunen. Daarbij willen we tevens inzetten op het verwerven van subsidies. Een financiële bijdrage bij de start is vaak onmisbaar. Het budget Texel innovatief eiland is in 2023 en deels in 2024 succesvol ingezet. We stellen daarom voor dit incidenteel in de begroting op te nemen voor 2025.

Aanvragen willen we toetsen volgens het onderstaande kader:

1. de aanvraag betreft de aanpak van of het oplossen van een vraagstuk op het gebied van energie, wateropslag, ecosysteemdiensten, verduurzaming landbouw en visserij op het grondgebied Texel
2. de aanvraag is niet strijdig met gemeentelijk beleid
3. de resultaten moeten maatschappelijke meerwaarde hebben en worden daarom openbaar gemaakt
4. er is ook andere financiering, waaronder bijdrage in natura
5. de aanvraag kan zowel door organisaties als natuurlijke personen worden gedaan, waarbij de aanvrager verklaart dat geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun

[Link naar raadsbesluit 07-11-2024 voorstel begroting 2025 - Programma 3-3.2](#)

Kwaliteit (toelichting)

Van genoemd budget zijn aan de volgende projecten gelden verstrekt: Schapeneiland Texel als bijdrage in de vaccinatiekosten tegen blauwtong, bijdrage aan project Stichting De Zoete Toekomst, werkzaamheden t.b.v. oprichten gebied coöperatie Hogeberg, Lerend Netwerk Texel.

Geld (toelichting)

€ 100.000 incidenteel | begroting 2025

In de perspectiefnota 2025 was dit voorstel als structureel bedrag opgenomen. Bij de heroriëntatie bij de programmabegroting 2025 is het voorstel heroverwogen en is het bedrag voor 2025 incidenteel beschikbaar gesteld. Voor 2026 het restant beschikbaar houden voor andere project(en) die nog in aanvraag zijn.

Uitvoering Toeristisch Toekomstplan

Raadsbesluiten 22-09-2021 en 26-02-2022 Toeristisch Toekomstplan

Op 16-2-2022 heeft de raad besloten om in te stemmen met de Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie 2022-2024. Gewerkt wordt aan de 6 pijlers uit het TTP. Gestart is met het parapluplan verblijfsrecreatie Texel, onderdeel van de pijler 5. Wij brengen in kaart hoe ver de andere actoren zijn met hun pijlers. De uitvoeringsagenda 2024-2026 gaat eerst nog naar de klankbordgroep.

Raadsbesluit 26-02-2022

Gelet op

- het uitgangspunt dat een goede balans tussen toerisme, economie, ecologie en landschap belangrijk is
- wensen en behoeften vanuit de samenleving (inwoners, ondernemers, bestuurders) ten aanzien van toerisme
- de uitgangspunten van het coalitieakkoord “Balans brengen” (2018-2022) en aanvullend addendum ••(d.d. 28 oktober 2020)

- de structuurvisie Texel op koers 2020 en de geldende bestemmingsplannen
- het Toeristisch Toekomstplan ‘Texel in balans’- naar een authentiek, duurzaam en gastvrij eiland

Overwegende dat

- toerisme bijdraagt en waarde toevoegt aan de Texelse samenleving en
- de Texelse samenleving betrokken is bij en bijdraagt aan de uitvoering van toeristisch beleid
- een aantal zaken prioriteit hebben om de toeristische sector duurzaam en kwalitatief te verbeteren

Besluit

1. In te stemmen met de Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie 2022-2024
2. Hiervoor een bedrag van € 494.000,- beschikbaar te stellen en deze ten laste te brengen van de Algemene Reserve.
3. Hiervoor structureel een bedrag van € 30.000,- beschikbaar te stellen en deze eenmalig tenlaste te brengen van de Algemene Reserve en vervolgens mee te nemen in de Programmabegroting 2023 en verder.

[Link naar raadsbesluit 22-09-2021 Toeristisch Toekomstplan Texel](#)

[Link naar raadsbesluit 16-02-2022 Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie 2022-2024](#)

[Link naar toelichting schema parapluplan verblijfsrecreatie 16-11-2022](#)

[Link naar raadsbesluit 14-12-2022 ter inzage paraplubestemmingsplan verblijfsrecreatie](#)

[Link naar raadsvergadering 10-07-2024 Paraplu bestemmingsplan verblijfsrecreatie Texel](#)

Kwaliteit (toelichting)

Er is in oktober 2024 een Tweede uitvoeringsagenda TTP 2025-2027 vastgesteld.

[Link naar Tweede uitvoeringsagenda TTP 2025-2027](#)

Geld (toelichting)

voor 2025 begroot € 110.000

voor 2026 begroot € 110.000

Voor 2027 begroot € 145.000

Vitaal bestendige arbeidsmarkt

De beroepsbevolking daalt door meer ouderen en minder jongeren. Vanwege de krappe arbeidsmarkt is het in alle sectoren moeilijk om arbeidskrachten aan te trekken. De innovatiekracht op Texel en het vermogen om samen te werken zijn groot. Al enige jaren hebben bedrijfsleven, onderwijssector en gemeente de krachten gebundeld om actief de arbeidsmarktproblematiek op te lossen. Denk bijvoorbeeld aan het HR-Netwerk, Kenniswerkplaats Texel, Texel Academy en OSG De Hogeberg.

In het coalitieprogramma is aangegeven dat wij een ondersteunende en/of faciliterende rol hierin willen vervullen. Dat kunnen we financieel door initiatieven vanuit het maatschappelijk veld, die gericht zijn op het vinden van oplossingen, te ondersteunen. Wij stellen voor om voor dit doel € 40.000 te reserveren.

[Link naar raadsbesluit 07-11-2024 voorstel begroting 2025 - Programma 3-3.2](#)

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben in 2025 de opstart van het HR Netwerk gefinancierd. Voor komende jaren zullen wij verder kijken naar een eventueel vervolg en/of andere initiatieven.

Geld (toelichting)

€ 75.000 Incidenteel | begroting 2025

In de perspectiefnota 2025 was dit voorstel € 100.000 incidenteel. Bij de heroriëntatie bij de programmabegroting 2025 is gebleken dat er in de overhevelingen van het budget voor 2024 nog budget beschikbaar was waardoor het voorstel kon worden verlaagd tot € 75.000. Voor komend jaar willen wij van het resterend budget € 40.000 meenemen voor verdere ondersteuning en ontwikkeling.

Zendmastenbeleid actualiseren

"door de prioriteit van de ambtelijke inzet op het gebied van versnelling van woningbouw en de reparatie van een aantal bestemmingsplannen (voordat de Omgevingswet inwerking treedt) wordt het zendmastenbeleid met een half jaar verschoven.

Hierdoor ontstaan geen problemen, mede omdat de verwachting is dat tot 2026 nog geen grootschalige introductie van small cells wordt verwacht."

Kwaliteit (toelichting)

Het zendmastenbeleid wordt in de eerste helft van 2024 voorbereid.

NB Er is geen budget beschikbaar gesteld in 2023 en 2024.

Zendmastenbeleid is uitgesteld en staat voor Q2 2025 op de LTP. ES13012025

ES 30062025: Antennebeleid is op 18 juni 2025 vastgesteld door de gemeenteraad en de kennisgeving is op 27 juni 2025 gepubliceerd in de Texelse Courant. daarmee is de procedure beëindigd.

Geld (toelichting)

geen (restant) budget

Wat gaan wij ervoor doen?

Voorstel	Texel innovatief eiland		
Program/taakveld	3-3.2		
Perspectiefnota	Ja, is opgenomen in de perspectiefnota 2026		
Motivatie	Het is belangrijk pilots op het gebied van energie, wateropslag en duurzame landbouw en visserij te ondersteunen. Daarbij willen we tevens inzetten op het verwerven van subsidies. Een financiële bijdrage bij de start is vaak onmisbaar. Het budget Texel innovatief eiland is in voorgaande jaren succesvol ingezet. We stellen daarom voor dit incidenteel in de begroting op te nemen voor 2026. Aanvragen willen we toetsen volgens het onderstaande kader: 1. de aanvraag betreft de aanpak van of het oplossen van een vraagstuk op het gebied van energie, zoetwaterbeschikbaarheid, ecosysteemdiensten, verduurzaming landbouw en visserij op het grondgebied Texel 2. de aanvraag is niet strijdig met gemeentelijk beleid 3. de resultaten moeten maatschappelijke meerwaarde hebben en worden daarom openbaar gemaakt 4. er is ook andere financiering, waaronder bijdrage in natura 5. de aanvraag kan zowel door organisaties als natuurlijke personen worden gedaan, waarbij de aanvrager verklaart dat geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 100.000	Incidenteel	Begroting 2026
Toelichting financieel			

Wat gaan wij ervoor doen?

Voorstel	Vitale bestendige arbeidsmarkt
Program/taakveld	3-3.2

Perspectiefnota	Ja, is opgenomen in de perspectiefnota 2026		
Motivatie	De beroepsbevolking daalt door meer ouderen en minder jongeren. Vanwege de krappe arbeidsmarkt is het in alle sectoren moeilijk om arbeidskrachten aan te trekken. De innovatiekracht op Texel en het vermogen om samen te werken zijn groot. Al enige jaren hebben bedrijfsleven, onderwijssector en gemeente de krachten gebundeld om actief de arbeidsmarktproblematiek op te lossen. Denk bijvoorbeeld aan het HR-Netwerk, Kenniswerkplaats Texel, Texel Academy en OSG De Hogeberg. In het coalitieprogramma is aangegeven dat wij een ondersteunende en/of faciliterende rol hierin willen vervullen. Dat kunnen we financieel door initiatieven vanuit het maatschappelijk veld, die gericht zijn op het vinden van oplossingen, te ondersteunen. Wij stellen voor om ook voor 2026 voor dit doel € 75.000 te reserveren.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 75.000	Incidenteel	Begroting 2026
Toelichting financieel			

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat willen wij bereiken?

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Ons inkoop- en aanbestedingsbeleid biedt kansen voor de lokale economie. Het gemeentelijke bedrijvenloket kan ondernemers helpen bij gemeentelijke opdrachten. Ondernemers kunnen zich hier melden als ze opdrachten voor de gemeente willen uitvoeren.

Arbeidsmarkt

Gezamenlijk zetten we in op een bestendige arbeidsmarkt. Dit doen we onder andere door te investeren in jongeren en het aantrekkelijk maken om op Texel te komen werken. Daarnaast is het belangrijk dat beroepsopleidingen beter aansluiten op de arbeidsmarkt. We streven ernaar om in 2026 het bedrijvenloket verder te ontwikkelen, zodat het zowel persoonlijk als digitaal toegankelijk is.

Waar hebben wij al op ingezet?

Instellen van een ondernemersloket voor Texelse ondernemers

Toelichting

In het coalitieakkoord 2022-2026 staat duidelijk vermeld dat ondernemers optimaal gefaciliteerd dienen te worden door de gemeente. Ondernemers vormen immers de economische motor van Texel en leveren een grote bijdrage aan werkgelegenheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het eiland.

Ondernemers hebben aangegeven behoefte te hebben aan één duidelijk aanspreekpunt binnen de gemeentelijke organisatie waar zij terecht kunnen voor vragen, ondersteuning en begeleiding op uiteenlopende terreinen, zoals vergunningen, regelgeving, gemeentelijke subsidies, aanbestedingen, vestigingskwesties en andere ondernemersvraagstukken.

Tot nu toe ontbreekt een dergelijk centraal en herkenbaar aanspreekpunt binnen de gemeente.

Wij zijn van mening dat het instellen van een ondernemersloket bijdraagt aan betere dienstverlening aan ondernemers en een sterker economisch klimaat op Texel.

[Link naar motie 16-04-2025: Instellen van een ondernemersloket voor Texelse ondernemers](#)

Kwaliteit (toelichting)

Een persoonlijk aanspreekpunt is een onmisbare schakel in de relatie tussen ondernemers en de (lokale) overheid. Dit aanspreekpunt zal zijn weg moeten weten te vinden in de ambtelijke organisatie. Ook zal hij de vraag van de ondernemer goed moeten kunnen doorgronden en hier eventueel verder op kunnen anticiperen. Verder zal er een digitale ingang met voorlichting en ruimte voor vragen exclusief gericht op het bedrijfsleven moeten komen.

Geld (toelichting)

Benodigd bedrag € 60.000 structureel en € 15.000 incidenteel voor inrichten fysiek en digitaal ondernemersloket.

Structurele Kenniswerkplaats Texel

Raadsvoorstel 09-11-2024 Voorstel begroting 2024-304

De Kenniswerkplaats Texel (KWPT) is in oprichting om innovatie, kennis, kunde en jong talent te verbinden aan maatschappelijke en economische vraagstukken. De KWPT zoekt naar creatieve oplossingen voor actuele vraagstukken. Feitelijk worden studenten van hogescholen en universiteiten naar Texel gehaald om aan de slag te gaan met specifieke Texelse projecten. Er wordt samengewerkt met lokale ondernemers, organisaties, overheden en opleidings- en kennisinstituten. De uitkomsten van de onderzoeken en projecten worden gedeeld met de stakeholders. De KWPT is hiervoor de centrale plek om vraag en aanbod goed aan elkaar te verbinden. De fysieke plek is OSG De Hogeberg. Zodoende worden leerlingen van OSG De Hogeberg gekoppeld aan projecten van studenten om te ervaren wat het hoger onderwijs inhoudt. Daarnaast leidt dit concept bij studenten mogelijk tot interesse voor een leven op Texel en daarmee ook voor behoud van jongeren voor Texel. Over de evaluatie van de pilot en het vervolg hierop, wordt de raad voor de begrotingsraad op basis van een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

[Link naar begroting 2024](#)

Kwaliteit (toelichting)

De gemeente ondersteunt de ontwikkeling van de Kenniswerkplaats voor de periode 2024 t/m 2028 met € 35.000 per jaar. Het doel is om te komen tot een structurele kenniswerkplaats die organisatorisch en financieel los staat van de gemeente. Voor de doorontwikkeling van de KWPT wordt vanuit de Waddendeal samengewerkt met de Waddeneilanden die soortgelijke initiatieven hebben ontplooid.

Geld (toelichting)

2024-304: € 35.000 Structureel voor 4 jaar
De bijdrage van de gemeente is € 35.000 p.j. voor de jaren 2024 t/m 2028.

Update:

Budget is beschikbaar gesteld, opgenomen in de begroting.

Texel innovatief proefeiland

Raadsvoorstellen 09-11-2022 en 09-11-2023 voorstellen begrotingen 2023-705 en 2024-303

2023 + 2024 Het is belangrijk pilots op het gebied van energie, wateropslag en duurzame landbouw en visserij te ondersteunen. En daarbij tevens inzetten op het verwerven van subsidies. Om pilots te ondersteunen is een financiële bijdrage bij de start vaak onmisbaar.

[Texel innovatief proefeiland 2023](#)

[Texel innovatief proefeiland 2024](#)

Kwaliteit (toelichting)

Het is belangrijk pilots op het gebied van energie, wateropslag en duurzame landbouw en visserij te ondersteunen. En daarbij tevens inzetten op het verwerven van subsidies. Om pilots te ondersteunen is een financiële bijdrage bij de start vaak onmisbaar.

Hiervoor was € 100.000,= in de begroting opgenomen.

Geld (toelichting)

Begroting 2023-705 € 90.000 Incidenteel: uitgegeven

Begroting 2024-303 € 100.000 Incidenteel

Begroting 2025 € 100.000,= incidenteel

Voor begroting 2026 is het voorstel het restant budget mee te nemen

Wat gaan wij ervoor doen?

Voorstel	Ondernemersloket		
Programma/taakveld	3-3.3		
Programmabegroting	Nieuw		
Motivatie	Aantrekken van (deel)functionaris voor het begeleiden van ondernemers met vraagstellingen binnen het gemeentelijk terrein inclusief inkoop- en aanbesteding. Inrichten digitaal ondernemersloket.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 15.000	Incidenteel	Begroting 2026
Toelichting financieel			

3.4 Economische promotie

Wat willen wij bereiken?

3.4 Economische promotie

De VVV is verantwoordelijk voor de economische promotie van het toerisme. Zij geven invulling aan de ambitie, visie en uitgangspunten van het Toeristisch Toekomstplan. Zij richten zich ook op het aantrekken van deskundig personeel binnen alle economische pijlers. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt blijft het belangrijk dat nieuwe bedrijven, inclusief zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers), zich op Texel vestigen.

Samen met onder meer het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord zetten we in op acquisitie van bedrijven die bij de identiteit en innovatiekracht van Texel passen.

In het kader van het Visserij Ontwikkel Plan werken we ook aan de promotie van onze regio Kop van Noord-Holland en Texel als visserijgemeenschap(pen).

Stichting Toeristisch Investeringsfonds Texel (STIFT) draagt ook bij aan lokale promotie van toerisme, infrastructuur, landbouw en visserij, cultuur en evenementen.

Waar hebben wij al op ingezet?

Co-financiering ontwikkelingslijnen VisserijOntwikkelplan (VOP)

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-302

Als gevolg van de sanering van de Noordzeekotters, heeft het ministerie van LNV als compensatie aan de vijf visserijregio's € 30 miljoen in het vooruitzicht gesteld. Dat is 6 miljoen per regio. Via het Bestuurlijk Platform Visserij (BPV) -Texel is daar lid van- worden projecten geïnventariseerd en begin februari 2024 zal de definitieve lijst gereed moeten zijn, inclusief zicht op 50% publieke en/of private co-financiering. Dit heet dan het Nationaal Visserij OntwikkelPlan, als optelsom van vijf regionale VOP's. Texel werkt hierbij nauw samen met Hollands Kroon en Den Helder, met de provincie en met de Noordelijke Visserij Alliantie in het VOP Kop van NoordHolland.

Het betreft plannen die voor de visserijsector nationaal, regionaal en lokaal belangrijk zijn. Gezien het belang voor Texel, zowel visserij als haven als visserijgemeenschap, willen we met deze reservering van co-financiering het ministerie en betrokken ondernemers laten zien dat ook de gemeente de compensatie van de sanering belangrijk vindt, waarbij de gemeenten benadrukken dat het niet alleen bedrijfseconomische compensatie moet zijn maar ook beschikbaar voor nieuwe visgerelateerde activiteiten en versterking van visserijgemeenschappen. Daar kunnen ook projecten bijzitten die weliswaar niet voor cofinanciering van LNV in aanmerking komen, maar wel belangrijk voor Texel zijn zodat op andere wijze financiering behaald moet worden. Thans verzoeken we om geld te reserveren als co-financiering voor projecten die Texel ten goede komen. Definitieve toekenning van cofinanciering loopt via de Raad.

[Link naar begroting 2024](#)

Kwaliteit (toelichting)

De VOP is in februari 2024 aan LVVN (voorheen LNV) aangeboden. 11 oktober 2024 is convenant ondertekend. Als Kop hebben we € 6,5 miljoen (inclusief projectmanagementbijdragen) ontvangen. Texel ontvangt hiervan circa € 2 miljoen. 50% cofinanciering moet uit de regio komen. Op dit moment zijn we in afwachting van de uitkomst van de staatsteun toets voor het verkrijgen van het LVVN geld. Vervolgens kunnen initiatiefnemers van de projecten aan de slag om de fo-financiering te regelen. Daarna wordt bekend of Texel uit haar reservering moet bijdragen. Als dat niet nodig is, kan de € 2 miljoen eigen reservering de komende jaren ingezet worden voor ondersteuning van andere kansrijke projecten.

Geld (toelichting)

2024-302 : € 2.000.000 Incidenteel

€ 2 miljoen cofinanciering uit te geven op projectenniveau. De gemeenteraad wordt betrokken bij deze cofinanciering.

Onderzoek voor toekomstbestendige arbeidsmarkt

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-401

De verwachting is dat over een aantal jaren 1/3 van de beroepsbevolking met pensioen is. Dat raakt alle sectoren. Essentiële sectoren zoals de zorg en het onderwijs hebben nu al - mede door de toenemende vergrijzing - een uitdaging om het benodigde personeel aan te trekken. Tevens zien we bijvoorbeeld een toenemende behoefte aan installateurs om duurzaamheidsmaatregelen uit te voeren. Dit alles bij elkaar zorgt ervoor dat er acties nodig zijn om te zorgen voor een bestendige arbeidsmarkt op het eiland. Als gemeente willen we hier in de regie nemen omdat het de leefbaarheid op het eiland aan kan tasten. Dat doen we door : (A) investeren in jeugd en bevolking, aantrekkelijk maken voor jonge werknemers (van de overkant) om hier te komen werken-wonen en (B) organiseren samenwerking met het onderwijs betere aansluiting van beroepsopleidingen op vraag naar werknemers en (C) samen met onderwijsinstellingen, ondernemers en organisaties om een bestendige arbeidsmarkt op Texel te bereiken en (D) onderzoek naar de behoefte aan werknemers per sector, nu en over 5 jaar. Er was in 2023 € 60.000 gereserveerd.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 € 35.000 ter beschikking gesteld aan Kenniswerkplaats Texel waarbij de pilot fase bestendigd is met een structurele opzet (hetgeen vertaald is in begroting 2025). Het restant wordt overgeheveld om in te zetten voor verdere acties ten behoeve van de arbeidsmarkt.

Geld (toelichting)

2023-401 Incidenteel € 60.000 voor onderzoek, waarvan in 2025 nog € 25.000 beschikbaar is voor inzet voor projecten mbt arbeidsmarktontwikkelingen.

Onderzoeken hoe en hoe vaak Texelaar wordt bevraagd over leefbaarheid i.r.t toerisme

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel 2023-310

Onderdeel van het Uitvoeringsprogramma TTP is een herhaalonderzoek te houden onder eigen inwoners (na het Inwonersbelevingsonderzoek 2019). Hoe beleeft men het nu, ziet men mogelijk al effecten van maatregelen uit het TTP? De resultaten van dit onderzoek, gehouden in juni 2024, wordt in het najaar 2024 aan de raad gepresenteerd. Ook zoeken we afstemming met de onderzoeksmogelijkheden die de VVV beschikbaar heeft. De eerste stap is het komen tot een plan van aanpak, toegespitst op de Texelse situatie.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Eind januari 2024 is het rapport 'Inwonersonderzoek recreatie en toerisme' aan de raad gepresenteerd. De resultaten van dit rapport zijn meegenomen in de conclusies en aanbevelingen van het rapport 'Waardevol toerisme Texel: analyse van lusten en lasten'.

Een aantal belangrijke conclusies van dit rapport: Texel profiteert enorm van de voordelen van toerisme en recreatie. Tegelijkertijd zijn er negatieve invloeden zichtbaar op de leefbaarheid van inwoners en kwaliteit van de leefomgeving. Texel heeft het punt bereikt waarbij meer toerisme naar verwachting per saldo meer afbreuk zal doen aan de leefbaarheid en leefomgeving, dan het oplevert. Adequate monitoring is daarvoor essentieel om tijdig te kunnen bijsturen.

Eén concrete actie uit het rapport die al vast staat in de Tweede uitvoeringsagenda TTP 2025-2027 is herhaling van dit inwonersonderzoek.

Geld (toelichting)

2023-310 € 25.000 Incidenteel

Toeristisch Toekomstplan 2025-2027

Door vaststelling van een tweede uitvoeringsagenda geven we vervolg aan het Toeristisch Toekomstplan Texel. De looptijd van de tweede uitvoeringsagenda is 2025-2027.

[Link naar raadsbesluit 07-11-2024 voorstel begroting 2025 - Programma 3-3.4](#)

Kwaliteit (toelichting)

Voor het onderwerp 'Bewonersprofiel' zijn de eerste verkennende stappen gezet door het bespreken van zinvolle acties met stakeholders. Concreet is er vervolg gegeven aan acties die volgen uit het paraplubestemmingsplan, zoals een pilot over kampeermiddelen bij groepsaccommodaties en innovatie van kampeermiddelen. In samenwerking met NBTC (Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen) en KADO Texel is gestart met werken met gesystematiseerde en landelijk uniforme datamonitoring. Hier worden balansindicatoren aan toegevoegd die voor Texel het meest betekenisvol zijn.

Geld (toelichting)

Incidenteel

2026 € 110.000

2027 € 145.000

Wat gaan wij ervoor doen?

Voorstel	Digitaal nachtregister		
Programma/taakveld	3-3.4		
Programmabegroting	Nieuw		
Motivatie	Inrichten van een digitaal nachtregister waaruit rechtsreeks de aangifte toeristenbelasting kan worden uitgelezen. Tronsponderen data naar een voorspellingsmodel van de te verwachten bezetting van accommodaties.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 15.000	Structureel	Begroting 2026 e.v.
Toelichting financieel			

Verbonden partijen in programma 3

Naam verbonden partijen	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
De waddeneilanden	2.3 Recreatieve havens 3.4 Economische promotie 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie 8.1 Ruimte en leefomgeving	Samenwerking toepassing Convenant vaarrecreatie en kwaliteitverbetering jachthavens. Bevordering toerisme naar Waddeneilanden in relatie tot Werelderfgoed-status Wadden. Samenwerken op het vlak van de omgevingswet.
Stichting VVV Texel promotie	3.4 Economische promotie	Kwalitatief toeristisch bezoek aan het eiland. Dit is van groot algemeen economisch en maatschappelijk belang.

3 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
3. Economie	Functiemenging	%	LISA/ CBS	2018	55,9	52,9
				2019	56,1	53,3
				2020	55,6	53,2
				2021	55,5	53,3
				2022	55,2	53,8
				2023	55,2	54,2
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	2018	220,9	145,3
				2019	229,2	151,2
				2020	231,8	157,8
				2021	235,7	164,5
				2022	242,6	173,3
				2023	247,0	181,8
6. Sociaal Domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA/ CBS	2018	980,3	778,5
				2019	1005,0	795,0
				2020	999,2	795,7
				2021	1013,8	805,1
				2022	1032,0	824,7
				2023	1021,4	836,6

3 Begroting

3 Begroting

Bedragen x €1.000

meerjaren begroting

Lasten	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Economische ontwikkeling	348	395	473	622	447	447	447
Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	54	95	110	131	116	116	116
Economische promotie	955	1.095	1.004	1.019	1.054	909	909
Totaal lasten programma 3	1.357	1.585	1.587	1.772	1.617	1.472	1.472

Bedragen x €1.000

Baten	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Economische ontwikkeling	-	50	0	0	-	-	-
Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	29	34	32	33	33	33	33
Economische promotie	9.848	10.647	10.336	11.186	11.186	11.186	11.186
Totaal baten programma 3	9.877	10.731	10.368	11.219	11.219	11.219	11.219

Saldo	8.520	9.146	8.781	9.446	9.601	9.746	9.746
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

